

TRIBUNA ARDEALULUI

Organ de afirmare al Românilor din Ungaria

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA:

Kolozsvár—Cluj, Str. Deák Ferenc 36. Telefon: 17-49

Căsuța postală No. 3.

Probleme economice

Dela economie de război la economie de pace...

În timp ce continentul european duce o mare lipsă de materii prime și de unele articole de primă necesitate, pe piețele transoceanice stocurile nevândute se îngrămădesc tot mai mult. Împiedicarea schimbului de mărfuri între continentul european și celelalte continente prin blocada maritimă, a provocat intensificarea relațiilor economice între țările europene, fără a soluționa însă lipsa materiilor prime, totașa cum nici intensificarea schimbului de mărfuri dintre țările transoceanice nu rezolvă problema plasării surplusului de materii prime și de diferite produse rămase nevândute.

Din cauza împrejurărilor naturale multe articole nu pot fi produse de loc în Europa (de exemplu cafea, cacao, ceai, cauciuc, etc.), iar altele acoperite în anii de belșug numai necesitățile consumului european (bumbac, orez, cereale etc.) Totașa materiile prime minerale (cupru, ținc, alamă, plumb etc.) acoperite numai o parte infimă din necesitățile industriei în Europa. Cu excepția stocurilor ce se mai găsesc în unele țări mai mici.

Dar nici statele transoceanice, care au pierdut piețele europene și în timpul din urmă au trebuit să-și reducă exportul spre Anglia, nu sunt cruțate de pagube, fiindcă intensificarea schimbului de mărfuri între ele nu rezolvă problema plasării surplusului de producție de materii prime. Statele Unite, care au preluat în trecut majoritatea producției, îndeosebi, grâu, porumb, bumbac, produse animale etc., sunt la urma urmei tot state exportatoare de materii prime, pe de altă parte produsele industriale ale Statelor Unite sunt necesare autoînvestirii. Astfel, că statele sudamericane, care și în trecut s'au aprovizionat din Europa cu produse industriale, nu pot importa din Statele Unite și în consecință nici nu pot exporta surplusul lor de materii prime.

Piața metalelor se prezintă relativ mai bine în țările transoceanice. Pierderea pietelor de desfacere din Europa este contrabalansată prin necesitățile crescânde ale Angliei și ale Statelor Unite. Totașa de favorabilă este și piața cauciucului. În schimb din cauza lipsei vaselor comerciale Marea Britanie nu poate cumpăra decât o parte infimă din imensele rezerve de petrol ale statelor transoceanice, iar țările din Europa continentală, deși duc lipsuri de petrol, nu pot cumpăra din cauza blocajului.

În ceea ce privește producția de materii textile, situația din unele state transoceanice este extrem de variată. Marea Britanie a cumpărat toate cantitățile de bumbac din Dominionurile sale și din Egipt, pe prețuri destul de bune, dar din cauza insuficienței vaselor comer-

Contele Csáky István semnează azi la Belgrad pactul de amicitie ungaro-jugoslav

Primirea făcută ministrului de externe ungar în capitala Jugoslaviei — Intrevederile politice

BELGRAD, 12. (MTI). — Contele Csáky István ministrul de externe al Ungariei a sosit Miercuri dimineața la ora 9 pentru o vizită oficială de două zile la Belgrad.

Trenul ministrului de externe a sosit în gara Semlin la ora 7 dimineața unde s'a format un tren special.

La Semlin contele Csáky ministru de externe al Ungariei a primit pe baronul Bakách-Bessenyei György, ministrul Ungariei la Belgrad.

Gara din Belgrad a fost frumos pavozată cu stemele și drapelul jugoslav și maghiare. La ora 8.30 a sosit compania de onoare a regimentului 18 cu muzica și reprezentanții presei jugoslave și străine.

Primirea din gara Belgrad

La ora 8.40 au sosit pe peronul gării dnii Cincar Markovics ministrul de externe al Jugoslaviei cu dna, von Heerer ministrul Germaniei la Belgrad, consilierii Legației germane Lurtz și Feine, maiorul Creydt și căpitanul Mores, d. Mamelli ministrul Italiei la Belgrad, colonelul Bonifatti atașatul militar al Italiei și Guidotti secretarul Legației italiene, d. Cikker însărcinatul de afaceri al Slovaciei, soția și fiica baronului Bessenyei György ministrul Ungariei la Belgrad, Hoffmann Sándor consilier de Legație, vitéz Vasváry József colonel de stat major, atașatul militar al Ungariei cu dna, Bolla Gyula consilier de Legație, Blaskovich Géza secretar de legație, Szilágyi Géza prim-consilier guvernamental delegat comercial, Zsolnay Oszkár consilier guvernamental. Nazmiljanici, Pilja și Jukici miniștrii de externe adjuncți ai Jugoslaviei, d. Bukováč șeful protocolului, Matici subșeful protocolului și toți funcționarii superiori ai ministerului de externe, apoi dnii Tomić primarul general al capitalei, Gyuricici fost ministru, președintele societății jugoslavo-

ungare, Ilici fost primar general, președintele Camerei de agricultură ungaro-jugoslavă, Milojević șeful serviciului de presă și alții.

Trenul ministrului de externe a sosit în fața peronului la ora 9 fix. Contele Csáky îmbrăcat în uniformă diplomatică s'a dat jos din tren primind salutul dlui Cincar Markovici, ministrul de externe al Jugoslaviei, apoi cei doi miniștrii au trecut în revistă compania de onoare. D. Cincar Markovici a prezentat contelui Csáky István pe cei eșiți în întâmpinarea sa.

Din gară, ministrul de externe însoțit de toți demnitarii care au asistat la primire a plecat prin piața Washington din fața gării unde a fost viu aclamat și ovaționat de mulțime, spre vila Teokarevici, destinată primirii.

Intrevederile contelui Csáky la Belgrad

BELGRAD, 12. — Vizita contelui Csáky István la Belgrad se desfășoară conform programului fixat. Miercuri dimineața la ora 10, ministrul de externe s'au înscris în cartea de primire a Palatului regal, la ora 10.10 și-a lăsat cartea de vizită la reședința Principelui-regent, iar la ora 10.11 a vizitat pe d. Cincar Markovici, cu care a avut o lungă întrevedere. La ora 11 a vi-

zitat pe d. Cvetkovici președintele consiliului de miniștrii și la 11.30 pe d. Macek vicepreședintele consiliului de miniștrii. La ora 12 contele Csáky a fost primit în audiență de principesa Olga. După masă contele Csáky a participat la dejunul oferit de d. Cincar Marcovici.

Soția contelui Csáky a fost primită în audiență de principesa Olga. După masă contele Csáky a fost vizitat de dnii Cetkovici președintele consiliului de miniștrii, Macek vicepreședintele consiliului de miniștrii și Cincar Markovici ministrul de externe al Jugoslaviei.

Seara s'a servit un dîneu la palatul regal în onoarea contelui Csáky. La dîneu au participat numeroși fruntași ai vieții publice din Jugoslavia.

Recepție în onoarea ziariștilor unguri

BELGRAD, 12. (MTI). — D. Milojević Predrag, șeful serviciului presei, a dat o recepție în vila sa Miercuri după masă în onoarea ziariștilor maghiari cari au sosit la Belgrad cu ocazia vizitei făcute în capitala Jugoslaviei de contele Csáky István. Ziariștii maghiari în frunte cu vitéz Kolozsváry-Borcsa Mihály, au asistat în corpore la recepția, la care au participat directorii ziarelor din Belgrad și redactorii diplomați.

Ungaria și Jugoslavia semnează un tratat de amicitie

BELGRAD 12. (Bp. Tud.) — Cu ocazia vizitei la Belgrad a contelui Csáky István, nu au loc negocieri propriu zise. De sine înțeles, ministrul de externe va avea convorbiri cu fruntașii statului jugoslav, scopul propriu zis al vizitei este semnarea unui tratat de amicitie. Semnarea tratatului va avea loc probabil Joi după masă la ora 6.

În acest acord se va accentua că Un-

garia și Jugoslavia vor să trăiască într-o colaborare pacinică permanentă și într-o amicitie eternă.

După solemnitatea parafării acordului, se va da o recepție de presă la Ministerul de externe. Contele Csáky István va ceti în fața ziariștilor unguri și jugoslavi o declarație despre însemnătatea tratatului de amicitie.

cială numai o cantitate neînsemnată a ajuns în Anglia. Pe celelalte piețe transoceanice imense cantități de bumbac au rămas nevândute. Piața de mătăsuri se prezintă cu mult mai bine, deaproape surplusul producției din Japonia, China și Mandiciuria abia pot acoperi necesitățile pietelor transoceanice.

Piețele de alimente și de furage din țările transoceanice se află în cea mai precară situație. Piețele de desfacere din Europa continentală au fost complet tăiate, iar Anglia — pe de o parte din lipsa vaselor comerciale, pe de altă parte din cauza economiei cu devizele — a limitat mult importul de alimente.

Scăderea catastrofală a prețului produselor petrolifere în statele transoceanice a fost împiedicată, sau mai bine zis amânată, de guvernele țărilor interesate, care pentru a cruța pe produc-

tori, au cumpărat imense cantități pentru rezerve. Dar aceste cumpărături oficiale, arderea producției și alte măsuri similare, grevează mult visteria statelor respective, contribuind la sporirea impozitelor și la alte inconveniente.

Pe tot timpul cât va dura răzobiul, se poate conta cu scăderea generală a nivelului de trai, atât în Europa cât și în statele transoceanice. Conjunctura producției de înarmare în U. S. A. va face să dispară vremelnice numărul extraordinar al șomerilor, totuși o îmbunătățire generală a standardului de viață nu este verosimilă. Pentru celelalte state transoceanice mai sărace, pierderea pietelor europene înseamnă o pagubă care nu poate fi contrabalansată nici prin intensificarea producției industriale.

Există însă pericolul că după terminarea războiului, se va repeta criza din 1920. Problema cea mai grea va fi fără îndoială, trecerea dela producția de

războiu la cea de pace, ceea ce nu se poate face fără perturbări, deși prin efecturi uriașe și prin măsurii înțelepte, iar efectele ei pot fi atenuate.

Abstragând de schimbările politice și ideologice ce se vor produce după război, restabilirea situației de dinainte de război, va fi imposibilă, din acuză că structura economiei mondiale s'a schimbat din temelii. Industrializarea țărilor transoceanice și autarchizarea statelor europene, a făcut progrese mari așa, că aspectul schimbului internațional de mărfuri va avea cu totul o altă înfățișare.

Opera de reconstrucție va necesita, fără îndoială, un capital imens. Problema procurării acestui capital, fără de a deranja echilibrul monetar, va depinde în primul rând de o intensă colaborare internațională și de înțelepciunea conducătorilor economici ale statelor interesate.

Tribuna Ardealului

Director, editor responsabil:
Prof. Dr. EMIL HAȚIEGANU

Redactor responsabil:
GH. V. GIURGIU

ziar românesc ce apare pe teritoriul Ardealului alipit la Ungaria. Este datorită fiecărui român ardelean să se aboneze, să citească și să răspândească ziarul nostru.

Tribuna Ardealului

Abonamentele, publicațiile și inserările se primesc la Administrația ziarului în Deák Ferenc-u. 36.

Costul abonamentului:

Pentru țărani 15 pengö (450 lei) anual, 8 pengö (240 lei) pe jumătate de an, 4 pengö (120 lei) pe 1/4 de an și 1.50 pengö (45 lei) pe lună. Pentru preoți, învățători și funcționari, 25 pengö (750 lei) pe an, 13 pengö (390 lei) pe 1/2 an, 7 pengö (210 lei) pe 1/4 de an și 2.25 pengö (70 lei) lunar.

Abonamentul general 30 pengö (900 lei) anual.

Pentru bănci, instituții și abonamentele de sprijin 50 pengö (1500 lei) anual. Abonamentele în streinătate 40 pengö (1200 lei).

Tariful inseratelor:

Publicațiuni 15 filleri (4.50 lei) m/m. pe 1 coloană. Anunțuri 10 filleri (3 lei) cm². Mica publicitate 5 filleri (1.50 lei) cuvântul, cu caractere grase 10 filleri (3 lei) cuvântul.

Comunicatul oficial italian

Atacul englez dela Sidi el Barrani a fost respins

Lupte înverșunate continuă pe frontul din Africa

De undeva din Italia, 12. (Stefani). — Comunicatul Nr. 187 al Marelui Stat Major italian anunță:

„In dimineața zilei de 9 Decembrie o Divizie blindată engleză a atacat liniile de apărare a trupelor din Libia de Sud-Est de Sidi el Barrani. Trupele italiene după o rezistență eroică de câteva ore, au reușit să atace din flanc Divizia blindată engleză și să o respingă spre Sidi el Barrani. In cursul zilelor de 9 și 10 Decembrie au continuat luptele extrem de violente între forțele engleze și forțele italiene. Divizia cămășilor negre „3 Ianuarie” și Divizia I-a din Libia, au cauzat englezilor pierderi grave prin contraatacurile lor repetate. Luptele extrem de înverșunate continuă.

Cu acozia primei ciocniri, colonelul Malletti, comandantul unui batalion din Libia a căzut eroic.

Forțele aeriene au sburat incontinuu peste câmpul de luptă, atacând formațiunile blindate engleze cu focuri de mitralieră.

Pe frontul grec situația a rămas neșchimbată. (MTI).

Românii Fărșeroți și frontul greco-italian

Poate nu toți cetitorii știu că în Albania, în ținutul Coriței mai ales, pe unde — zilnic cetim — se dau înverșunate lupte între Greci și Italiani, trăiește o mlădiță a poporului român: Românii Fărșeroți.

Despre acești Fărșeroți și cele ce se întâmplă prin acele regiuni vom spune câteva cuvinte.

Se știe că poporul român are patru ramuri principale, ce poartă numiri după așezarea lor geografică și după unele deosebiri în ce privește graiul.

Anume:

Ramura *Dacoromânilor* — cea mai numeroasă — adică cei din nordul Dunării, între frontierele Daciei Traiane.

Ramura *Aromânilor* sau *Macedoromânilor*, împrăștiati în toată Peninsula Balcanică — mase compacte sunt în Munții Pindului și nordul Thesaliei —, așezați: o parte în Grecia, alta în Jugoslavia și unii în Albania, respective Italia.

Ramura *Meglenoromânilor* — din Meglenia —, așezați în nordul Greciei și sud-vestul Bulgariei.

Ramura *Istoromânilor*, așezați în Peninsula Istria din Italia.

O parte din ramura Aromânilor, ce poartă numele de *Fărșeroți*, locuiesc în Albania, în număr mai mare prin partea sudică a țării. Centre importante, cu sate românești în jur, sunt: Ținutul *Coriței* cu *Pleasa*, *Șipșica*, *Frășari*, celebra *Moscopole*, etc.; regiunea *Mazuchia* cu centrul *Berat* și satele *Fearica*, *Guşari*, *Vârtofi*, etc., regiunea *Valonei* cu satele *Bumavla*, *Armeni*, *Scrofoțina*, *Bestrova*, *Selenița*, etc. Din timpuri străvechi, ocupațiunea principală a Fărșeroților, a fost păstoritul (oieritul) și cărăvăneritul (cărăușia cu caraavne de catări). Prezența lor nu lipsește nic din orașele (Elbassan, Durazzo, Tirana Scutari) și târgurile Albaniei. Negustorii și meseriașii Aromâni sunt printre fruntași.

Acești frați ai noștri sunt toți urmași de

Conducătorul germanilor din Ungaria primit de d. Göbbels

BERLIN, 12. (DNB). — D. Göbbels, ministru al Reichului a primit Miercuri într-o lungă și cordială audiență pe d. dr. Francisc Bach, conducătorul germanilor din Ungaria. La întrevvedere a asistat și conducătorul de grup Lorenz.

Azi intră în vigoare noul orar de închidere al localurilor

În conformitate cu ordonanța ministerială cu privire la economia de curent electric, Primăria municipiului a dispus ca începând cu ziua de azi, toate cafenelele, restaurantele, ospătăriile, cărciumele, cluburile, localurile de dans, etc., să închidă la ora 12. Face excepție localurile care deschid înainte de ora 9 seara și acelea care în baza altor dispoziții legale, nu cad în categoria celor amintite mai sus. Ora de închidere nu se referă la restaurantele din gări.

Tot în baza dispozițiilor amintite, lumina public va fi redus cu 25%, deasemenea se interzice lămpile servind scopuri edilitare, a monumentelor, statuilor, etc., precum și întrebuințarea reclamelor luminoase. Luminile din vitrine vor fi stinse odată cu închiderea prăvăliilor.

ai coloniștilor Romani, duși în acele părți încă din secolul II înainte de Hristos. Au rezistat și ei tuturor vecherilor, păstrându-și limba, datinile și tot ceea ce formează ființa etnică. Și ei au fost ajutați de aceleași calități fizice și sufletești, de aceleași împrejurări naturale ca și noi.

Noi am zis:

Codru-i frate cu Românul

Ei zic:

Casa noastră-i muntele.

Munții din acele regiuni sunt atât de prăpăstioși și de înspăimântători, văile atât de impracticabile, terenul atât de accidentat, încât, cine nu „este de acolo”, cine n'a trăit și nu s'a înfrățit cu natura înconjurătoare, îi va fi greu să pătrundă prin acele locuri și să le stăpânească.

Imprejurările aceste justifică, din anumite puncte de vedere, cauza înfrângerilor ce le suportă Italianii în războiul ce l-au pornit contra Grecilor. Comunicatele Marelui Cartier General Italian „de undeva din Italia” anunță că luptele se dau în zăpadă până'n brâu. (Gurile rele zic că: „vântul bate până'n brâu”) și că Italianii îndură cu greu adevăratele naturii din acele părți.

Evident până la urma urmelor e greu de erezut că nu vor fi învingători Italianii. Disproporțiile numerice și alte chestii sunt prea disproporționate între cele două părți. Chiar dacă am presupune că în Grecii de astăzi s'ar renaște vitejia și virtuțile strămoșilor lor, a vechilor Eleni — din timpurile homerice și istorice — tot ar fi greu de proclamat sfârșitul.

Ceea ce ne interesează pe noi este faptul că, prin acele locuri, pe unde se dau luptele, sunt și frați de ai noștri cari, împreună cu celelalte populații locale, îndură ororile și nenorocirile războiului.

GHEORGHE DĂNCUȘ

Comunicat oficial german

Timpul nefavorabil a împiedecat atacurile împotriva Angliei

Englezii au bombardat fără succes localități din teritoriile ocupate

BERLIN, 12. (DNB). — Comandamentul suprem al forțelor germane anunță:

„Din cauza timpului nefavorabil, forțele aeriene germane și-au limitat activitatea în noaptea de 10 și 11 Decembrie la sboruri de recunoaștere. Avioanele germane au observat în regiunea portului Frinton On Sheaba, nouri grei de fum cauzati de incendiile provocate prin bombardările anterioare. În apropiere de Harwich un vas comercial englez a fost atacat cu bombe și cu proiectilele tunurilor marinei.

Tunurile cu bătăe lungă ale armatei și marinei germane, au deschis o puternică canonadă împotriva unor vase engleze care navigau în apropierea canalului Măneci. Bateriile artileriei de coastă au deschis o canonadă împotriva unor obiective militare din regiunea Doverului.

Câteva avioane engleze au aruncat în noaptea de 11 Decembrie mai multe bombe incendiare și explozibile asupra teritoriilor ocupate și asupra Germaniei din Sud-Vest. Bombele aruncate au deteriorat într'un oraș situat în Sud-Vestul Germaniei, un azil de copii și câteva case particulare. În provincia Eifel bombele inamice au cauzat în câteva localități pagube materiale. O persoană civilă a fost rănită ușor și alte două persoane au fost rănite mai grav. Un copil și-a pierdut viața, alții doi au fost grav răniți într-o localitate din teritoriul ocupat.

Artileria antiaeriană germană a doborât eri două avioane engleze „Bristol-Blenheim”. Din partea germană nu s'a înregistrat nici o pierdere. (MTI).

RADIO

Vineri, 13 Decembrie 1940

Budapest I.

6.40: Ora dimineții, gimnastică. — 7: Radio-jurnal, comunicate discuri. — 10: Radio-jurnal. — 10.20: Conferințe. — 11.10: Cota apelor. — 12: Mersul vremii. — 12.10: Cântecce maghiare. — 12.40: Radio-jurnal. — 13.20: Ora, mersul vremii și cota apelor. — 13.30: Concertul orchestrei Radio. — 14.30: Radio-jurnal. — 15: Știri economice. — 15.20: Muzică de dans. 15.40: Sfatul gospodinelor. — 16.15: Ora studenților. — 16.45: Ora, mersul vremii, Radio-jurnal în l. maghiară, slovacă și rutenă. — 17.45: Conferințe. — 18.15: Discuri. — 18.30: Știri sportive. — 19: Radio-jurnal în l. maghiară germană și română. — 19.20: Muzică de țambal. — 19.30: Concert filarmonic. — 20.40: Radio-jurnal și mersul vremii.

București

6: Ora dimineții. — 12.15: Ora, cota apelor. Informații artistice și sportive. — 12.30: Concert de prânz, orchestra Radio, dir. de Const. Bobescu. — 12.50: Serviciul de știri germane. — 13: Continuarea concertului orchestrei Radio. — 13.10: Radio-jurnal II. — 13.30: Continuarea concertului orchestrei Radio. — 14: Radio-jurnal III. Jurnal cultural. — 17.30: Ora, uverturi, discuri. — 18: „De dincolo de mormânt”: Lectură. — 18.15: Gieseking cântă din compozitori francezi, discuri. — 18.45: Serviciul de știri germane. 19: Radio-jurnal IV. — 19.20: Muzică distractivă, discuri. — 19.30: „Manon Lescaut” operă în 4 acte de Puccini, discuri. — 21.50: Jurnal pentru străinătate în l. germană și italiană. — 22.10: Muzică distractivă, discuri. 22.20: Jurnal pentru străinătate în l. franceză.

Sâmbătă, 14 Decembrie 1940.

Dudapest I.

6.40: Ora dimineții, gimnastică. — 7: Radio-jurnal, comunicate, discuri. — 10: Radio-jurnal. — 10.20: Conferința doarei Szenyörgyi Elvira. — 10.45: Lectură. — 11.10: Cota apelor. — 12: Mersul vremii. — 12.10: Corurile tineretului. — 12.40: Radio-jurnal. 12.55: Concert de vioară. — 13.20: Ora, mersul vremii și cota apelor. — 13.30: Discuri. 14.30: Radio-jurnal. — 15: Știri economice. — 15.20: Orchestra de țigani. — 16.10: Teatrul de păpușe. — 16.45: Ora, mersul vremii, Radio-jurnal în limba maghiară, slovacă și rutenă. — 17.15: Poșta radio. — 17.35: Radio-transmisiune din Roma (Requiem de Verdi din catedrala Santa Maria Degli Angeli). — 19.20: Serată variată. — 20.40: Radio-jurnal și mersul vremii.

București

6: Ora dimineții. — 12.15: Ora, cota apelor. Informații artistice și sportive. — 12.30: Concert de jocuri românești, discuri. — 12.50: Serviciul de știri germane. — 13.10: Radio-jurnal II. — 13.30: Cântecce ardelenești și olteneste, voce: dna Maria Tănase. 14: Radio-jurnal III. Jurnal cultural. — 17.30: Ora, muzică ușoară, discuri. — 17.45: G. Cabiaglio chitară. — 17.55: Muzică ușoară, discuri. — 18.10: N. Cucu, xilofon. — 18.20: Muzică ușoară, discuri. — 18.45: Serviciul de știri germane. — 19: Radio-jurnal IV. — 19.20: Concert de pian, Nic. Marcovici. — 19.45: Formarea elitelor morale prin cultura clasică de prof. N. I. Herescu. — 20: Concert de seară: Orchestra Radio, dirij. de Alfred Alessandrescu; soliști: dra Lisette Dima voce și D. Teodoru vioară. — 21: Radio-jurnal V. sport. — 21.50: Jurnal pentru străinătate de coarde, discuri. — 22.20: Jurnal pentru străinătate în l. engleză.

Conscrierea tinerilor născuți în anul 1920

Secția militară a Primăriei, atrage atenția tinerilor născuți în anul 1920 să satisfacă obligația de conscriere, a cărei termen expiră la data de 16 Decembrie. După această dată nu se admit prezentări decât în cazuri excepționale și bine motivate.

Cei ce nu satisfac obligației prezentării se expun rigorilor legii, care prevede pedeapsa cu închisoare până la un an. Este deci în interesul tinerilor vizați să se prezinte fără întârziere.

Calendarul ilustrat al ziarului

Tribuna Ardealului

pe anul 1941

apare încurând cu un bogat conținut

PREȚUL 1 PENGÖ

De vânzare la toate Depozitele de ziare

INFORMAȚIUNI

— SECRETARUL DE STAT al Ministerului de comerț Törley Bálint, a încetat din viață Miercuri dimineața în etate de 55 ani.

— LA 12 DECEMBRIE a intrat în vigoare în localitate ordonanța ministerului de comerț cu privire la reglementarea meselor servite în restaurante, cafenele și popote. Primăria municipiului a afișat o ordonanță prin care au fost înșirate toate alimentele ce pot fi servite în restaurante și s'a fixat o zi pe săptămână și anume Joi, când nu se vor putea prepara decât două feluri de mâncări, servindu-se clienților o singură porție.

— PE PIAȚA LOCALĂ s'a produs un eveniment remarcabil, prin deschiderea marelui magazin de încălțăminte al firmei ifj. Renner Frigyes. Magazinul s'a instalat în frumoasa prăvălie din Mátyás király-tér 11, fosta „Cartea Românească“, având în depozit încălțăminte fabricate de uzinele „Dermata“, satisfăcând gusturile celei mai exigente clientele. In afară de produsele „Dermata“ în magazinul condus de unul din membrii familiei fondatoare a uzinelor „Dermata“, se găsesc în depozit și încălțăminte de cauciuc, șosoni, galoși „Emerge“, „Hungaria“, și „Wimpasing“, etc.

— OMOR LA DRUMUL MARE. Din Marosvásárhely-Tg.-Mureș, se anunță că pe drumul de fară între Sabeda și Lechințamică a fost găsit mort țărănul Petre Bălan, purtând urme de violență. Autorul crimei a dispărut. Se crede că Bălan a căzut victima unei răzburări.

* Dr. LIVIU POP consultă dela orele 10—11 și 1/4—1/6, str. Rozsa 2.

Mica Publicitate

CUMPĂR casă în valoare de lei 200 mii—220 mii la Kolozsvár-Cluj, cu schimb pămant-vie la Turda, eventual bani gata plătiți acolo. Elizabeta-u. (fost Andrei Ady). 131

SCHIMB casa mea familiară cu grădină cu pomi din Kolozsvár-Cluj, cu una la fel în Sibiu, Timișoara, Brașov, etc. Str. Iuliu Cezar 60. (Ultima gară de autobus str. Pata). 132

SCHIMB casă din Brașov, valoarea de 1 milion 200.000 lei cu una în Kolozsvár-Cluj. Adresa la Administrația ziarului. 126

REPATRIANȚII din Kolozsvár-Cluj sunt rugați a se adresa pentru transportul mobilelor cu trenul sau peste Dealul Feleacului societății de transporturi „Intercontinentală“ S. A., Kolozsvár-Cluj, Deák Ferenc-u. 3, etajul II. (clădirea Băncii Centrale). 112

INSTALATOR de apeduct, român, meseriaș de specialitate, face instalări, reparații cu prețuri reduse. Adresa la ziar sub conștiincios. 133

SCHIMB casă din Arad (5 camere, 2 bucătării, 2 șpauri, 2 curți și grădină mare cu pomi) cu casă în Kolozsvár-Cluj. Informațiuni: Kolozsvár-Cluj, Barabási, Kossuth Lajos-u. 27. 129

SCHIMB casă din Turda, 3 camere, bucătărie, șpaur și grădină cu una la Kolozsvár-Cluj. Informațiuni: Kolozsvár-Cluj, Barabási, Kossuth Lajos-u. 27. 130

PIAN scurt, în bune condiții caut pentru cumpărare. Adresa la ziar. 128

CUMPĂR mașină mică de calculat. Adresa la ziar.

SCHIMB imbol Hațeg, 4 apartamente cu două jugăre grădină intravilan cu imobil Kolozsvár-Cluj. Adresa la ziar sub „Hațeg“.

SCHIMB casă raport București, 5 apartamente, cu una corespuțătoare Kolozsvár-Cluj. Adresa sub „15.000 lei lunar“ la ziar.

Führerul-cancelar Hitler a anunțat atacul decisiv împotriva plutocrației mondiale

— Victoria care va veni nu va fi a finanței internaționale nici a burgheziei ci a național-socialismului — Principiile fundamentale ale ajutorului american pentru Anglia — Pacea din Balcani este asigurată până la primăvară —

— U.S.A. introduce economia de război? —

Evenimentul zilei îl constituie marele discurs al Führerului cancelar Hitler, care de data aceasta a vorbit în fața unui auditoriu de lucrători și deci cele spuse de el erau menite să scoată în relief fondul social al luptei care se dă astăzi între plutocrația capitalistă britanică și național-socialismul german.

In această ordine de idei Führerul a declarat, că național-socialismul nu admite nici în sânul popoarelor, dar cu atât mai puțin în relațiile internaționale, menținerea nedreptăților, care duc la sărăcia indivizilor și a popoarelor. „Mă ridic în fața lumii ca reprezentantul celor lipsiți, iar victoria noastră nu va fi victoria plutocrației sau a burgheziei“ — a spus cancelarul, pentru a termina astfel:

— „Dacă Anglia va pierde — atunci lumea capitalistă va cădea, dar dacă noi vom fi cei învinși, atunci nu numai opera de construcție național-socialistă, dar și întreaga națiune germană va fi nimicită.“ Dacă însă războiul va continua, aceasta va avea urmări grave în orice caz pentru bogătașii din Anglia și America.

D. Hitler a preamărit pe soldatul german, exprimându-și încrederea sa deplină în calitățile sale.

APROPIEREA UNGARO-JUGOSLAVA

Celălalt eveniment la ordină zilei îl constituie vizita contelui Csáky la Belgrad. Presa internațională atribuie conversațiilor din capitala Jugoslaviei o

U. S. A. introduce economia de război

Cercurile internaționale se interesează îndeaproape de tratativele ce se duc la Washington în vederea ajutorului american pentru Anglia. MTI transmite următoarele amănunte comunicate de agenția „Reuter“, despre negocierile, care au avut loc între d. Morgenthau, ministrul de finanțe al Statelor Unite și Sir Phillips, secretarul general al Ministerului de finanțe britanic:

Observatorii politici sunt de părere, că guvernul Statelor Unite a hotărât să acorde Angliei ajutorul financiar. După alte versiuni în Statele Unite se prepară terenul pentru introducerea sistemului economiilor de război. In felul acesta ajutorul acordat ar putea fi mai eficace, producția de război s'ar putea spori, iar USA. ar putea să pună la dispoziția Marii Britanii, în afară de împrumuturi, și vapoare de transport. S'ar încheia cu Anglia o convenție navală prin care flota americană s'ar anga-

Principiile fundamentale ale ajutorării Angliei

NST transmite din Washington că „Comisiunea pentru apărarea Americii prin ajutorul acordat Angliei“ având legături strânse cu guvernul, a redactat un memoriu, care cuprinde în cinci puncte principiile fundamentale pentru ajutorarea Angliei.

Iată cele cinci puncte:

1. In caz de nevoie să se proclame starea de „economii de război“, pentru a putea mări producția de război.

2. America va pune la dispoziția Angliei vase de transport.

mare importanță. Axa însăși primește cu satisfacție tendința de apropiere a Jugoslaviei, care prin strângerea raporturilor ei cu Ungaria se atașează de Berlin și Roma.

SPRE O REVIZUIRE PAȘNICĂ IN BALCANI

Correspondentul din Sofia al ziarului „Magyar Nemzet“ arată, că în capitala Bulgariei au stărnit o mare surpriză articolele apărute în presa bulgară, care cu multă precauțiune și totuși să susțină că o revizuire pacinică ar fi binevenită în Balcani. Correspondentul arată, că articolele nu fac aluzie la problema macedoniană, dar cercurile bulgare ar primi cu toată satisfacția reexaminarea problemei rectificărilor de frontieră dela Caribrod. Articolele se referă la teritorii bulgare, care în urma războiului mondial au fost anexate la Jugoslavia. Belgradul nici odată nu au fost prea senzibil, în privința acestei probleme.

LA BELGRAD SE LICHIDEAZĂ INȚELEGEREA BALCANICĂ

„Giornale d'Italia“ crede a ști, că la Belgrad se va clarifica în mod definitiv situația din basinal dunărean, fixând linia politice externe a Jugoslaviei, care se va identifica cu aceia a Ungariei. La Belgrad se lichidează ultimele rămășițe ale Antantei Balcanice.

ja să înlocuiască în Extremul Orient și în Pacific flota britanică, iar aceasta s'ar putea concentra în jurul Angliei și în Mediterană.“

IZOLANIȘTII CER ABROGAREA LEGII JOHNSON

In legătură cu aceasta informație se transmite știrea, că senatorul Taft, unul dintre șefii izolațiștilor a cerut acum și el anularea legii Johnson, care după cât se știe, nu admite ca Statele Unite să acorde împrumuturi statelor, care mai au restanțe de datorii din timpul marelui război. Senatorul Taft a spus textual următoarele :

Legea Johnson s'a învechit de mult. E revoltător să lauzi din fotoliu democrația și libertatea nefăcând nimica în interesul și pentru aceia, care luptă în numele acestora dincolo de mări. A trecut timpul politice izolațiștice. Trebuie să acceptăm indatoriile care ne încumbă.“

3. Suspendarea legii Johnson și a principiului „cash and carry“.

4. Politică mai energică în Extremul Orient și convenție navală cu Anglia în vederea repartizării raționale a flotelor celor două națiuni.

5. Să se suspende dispoziția, care interzice cetățenilor americani să se înroleze în armata engleză.

Presa americană atribuie o foarte mare importanță acestui memoriu și crede, că USA va acorda deja dela începutul anului nou, un ajutor mai eficace Angliei.

Cronica externă

IN BALCANI VA FI LINIȘTE PÂNĂ LA PRIMĂVARĂ

Din Ankara se anunță, că ofensiva din Africa a englezilor a început în condițiuni favorabile. In cercurile politice otomane se afirmă, că Germania intenționează să creeze un bloc economic puternic pe teritoriile ocupate de armatele germane și în consecință cercurile germane nu mai poartă interes în cursul iernii și până la primăvara Turciei și Balcanilor. Deci în tot timpul acesta nu se poate aștepta vre-o acțiune din această direcție. Aceleași cercuri cred, că și condițiunile atmosferice ar putea influența această împrejurare, făcând însă abstracție dela toate cele arătate, Germania nu dorește să dea loc unor eventuale neînțelegeri cu Sovietele. După părerea cercurilor turcești, Sovietele acordă toată atențiunea evenimentelor din Balcani.

FRANȚA VA INCHEIA PACE SEPARATĂ?

In timp ce se menține svonul despre demisia dlui Laval din postul de ministru de externe a guvernului din Vichy s'a răspândit un alt svon despre o eventuală întâlnire, care ar avea cu dd. Hitler, Mussolini și L. Merle reea examinării unei propoziții Franța.

AJUTOR ENGLEZ PENTRU CHINA

Pe de altă parte, față de desmintirea unei alianțe militare dintre Anglia și China se anunță acum oficial că Anglia a acordat Chinei, condusă de mareșalul Ciang Kai Shek, un împrumut de zece milioane de lire, care va servi nevoilor de înarmare ale guvernului din Ciungking și va asigura stabilitatea valutei chineze.

PACT DE NEAGRESIUNE TURCO-BULGAR

Ziarul „Politika“ din Belgrad publică informația, că Bulgaria și Turcia vor semna încurând un pact de neagresiune. Și în fine o știre curioasă:

AVIOANE STREINE DEASUPRA BULGARIEI

Un avion de naționalitate necunoscută a evoluat deasupra portului bulgar Rusciuc, care a dispărut în urma focului de avertisment al apărării antiaeriene bulgare.

Câți soldați italieni și albanezi au trecut frontiera în Jugoslavia

— O precizare a agenției jugoslave „Avala“ —

BELGRAD, 12. (MTI). — Față de știrile eronate răspândite în Jugoslavia și în alte țări, agenția „Avala“ a fost autorizată să publice următorul comunicat oficial:

„Dela izbucnirea conflictului italo-grec și în urma operațiunilor militare desfășurate în apropierea frontierei jugoslave, până în zina de azi au trecut în total 19 soldați italieni și 32 soldați albanezi, frontiera Jugoslaviei“.

Agencia „Avala“ a mai fost autorizată să comunice că de pe câmpul de operațiuni militare, nu a fost adus pe teritoriul jugoslav, nici un fel de material de război.

Contrar desmintirilor oficiale

Siamul se află în plin război cu Indochina franceză

— Avioanele franceze au bombardat în mai multe rânduri localitatea siameză Lakhon — Sângeroase incidente la frontieră — Artileria franceză a deschis focul asupra pozițiilor siameze —

BANGKOK 12. (DNB.) — După informațiile agenției „Domei” comandamentul suprem al forțelor siameze a dat publicității Miercuri următorul comunicat:

— La frontiera dintre Siam și Indochina franceză, trupele franceze au ținut sub focul mitralierelor localitatea Banricianmai și regiunea învecinată. Trupele siameze au ripostat la focul francez.

Tot în cursul dimineții de Duminică, trei avioane franceze au zburat deasupra orașului Lokhon. Două avioane siameze au doborât un avion francez. Cu o oră mai târziu o altă formațiune aeriană franceză a bombardat și au tras cu

mitralierele asupra clădirii guvernatorului, aviatorii siamezi au alungat însă pe francezi.

Luni au apărut alte avioane franceze deasupra localității Laktron, aruncând de data aceasta 10 bombe. Unele bombe au explodat abea la 50 metri de palatul guvernatorului.

În dimineața aceleiași zile, trupele franceze au deschis focul de artilerie din Savanna Ket, peste Mekong, împotriva forțelor siameze din Mukdahan. Canonada a durat 40 de minute. Peste o sută de obuze franceze au căzut în pozițiile siameze. Ca replică forțele aeriene siameze au atacat pozițiile franceze.

Războiul din Albania

Forțele italiene rezistă cu înverșunare în toate pozițiile pe cari le ocupă

— Lupte crâncene se dau în sectorul nordic al frontului —

BELGRAD, 12. (DNB.) — Din Bitolja se anunță: Înaintarea grecilor din sectorul de Nord de Podagrec — după toate semnele s'a oprit. În regiunea superioară a văii Skumbin, avangărzile grecești au fost nimicite, din cauză că întăririle n'au sosit la timp. Pe malul apusean al lacului Ohride pe linia Pograda—Lini, italienii au numai că și-au menținut toate pozițiile ce le ocupă, dar au respins toate atacurile gre-

cești și au reușit să construiască noi întărituri.

Inverșunată rezistență italiană

ATENA, 12. (Reuter). — Știrile sosite de pe front arată că sunt în curs noi operațiuni. Grecii trebuie să facă acum față rezistenței italiene, care mai ales în sectorul din Nord este excepțional de înverșunată.

Reorganizarea administrației în Franța

— Primarii și consilierii comunali vor fi numiți pe viitor de administrația centrală —

VICHY 12. (Havas). — Monitorul oficial de Joi publică legea de reorganizare a administrației franceze.

În localitățile cu o populație mai mică de 2000 de suflete, se menține sistemul consiliilor comunale alese. Numărul comunelor, care cad în această categorie trece de 35.000.

În comunele, care au peste 2000 de locuitori, primarul, ajutorul de primar și consilierii comunali sunt numiți de administrația centrală. Femeile pot fi numite în consiliile comunale.

Parisul, Lyonul și Marsilia, se vor administra după un regulament special. (MTI.)

Deficitul tezaurului american pe cinci luni

WASHINGTON, 11. — Corespondentul agenției DNB anunță:

Deficitul tezaurului american din Iulie până în Noembrie 1940 se ridică la 1,8 miliarde dolari.

Datoria publică a Statelor-Unite era la 30 Noembrie de vre-o 44,27 miliarde dolari, adică cu aproape 3 miliarde mai mare decât la 30 Noembrie 1939.

America acordă un important împrumut guvernului olandez refugiat

ROMA, 12. (MTI). — Corespondentul din Washington al ziarului „Tribuna” anunță:

În cercurile locale se știe că cu prilejul călătoriei la Washington a moștenitoareii tronului olandez, Statele-Unite au oferit guvernului refugiat olandez un important împrumut amical.

Normalizarea raporturilor dintre Japonia și Indochina

SANGHAI 12. (Havas.) — O comisie economică indochineză a sosit la Shanghai. Șeful delegației a declarat ziaristilor că scopul vizitei este restabilirea raporturilor normale dintre Japonia și Indochina. (MTI.)

Brevetele de vânzare a spirtuoaselor se anulează pe data de 1 Iunie 1941

În conformitate cu dispozițiunile ordonanței Ministerului de finanțe, în termen de 6 luni, dela 1 Decembrie 1940 își pierd valabilitatea toate permisele sau brevetele pentru vânzarea băuturilor spirtuoase care au fost eliberate de autoritățile militare. Începând dela acest termen, adică dela 1 Iunie 1941 vânzarea băuturilor spirtuoase se poate face numai în baza autorizațiilor eliberate de Administrațiile financiare competente.

Posesorii brevetelor anulate se vor putea ocupa cu desfacerea băuturilor spirtuoase pe baza principului de continuitate numai în cazul când nu vor fi excepționați din punct de vedere al loialității față de stat și națiune.

Administrațiile financiare vor proceda la conscrierea brevetelor eliberate de autoritățile românești. Cu această ocazie posesorii brevetelor vor trebui să prezinte brevetele și toate actele lor personale.

Citiți și răspândiți „Tribuna Ardealului”

Raporturile Reichului cu statele din Sud-estul Europei

O precizare a cercurilor Ministerului de externe german

BERLIN 12. (MTI.) — Cercurile ministerului de externe german au făcut Miercuri următoarea declarație în legătură cu raporturile existente între Germania și statele din Sud-Estul Europei:

— Cu națiunile din Sud-Estul Europei menținem o strânsă legătură, care corespunde împrejurării că Germania are în acest spațiu interese economice primordiale. De aceea ne leagă de aceste țări relații de interese, camaraderie și prietenie.

În legătură cu călătoria ministrului de

externe ungar la Belgrad, se accentuiază din nou și relevă că ambele state sunt răspunzătoare de declarațiile bărbaților lor de stat, conform cărora această vizită este o chestiune care privește exclusiv raporturile ungaro-jugoslave. Se adaugă în legătură cu aceasta, că Germania și Italia au fost întotdeauna de părerea, că problemele în litigiu dintre țările Sud-Est europene trebuiesc rezolvate prin raporturi directe și reciproce. De aceea în călătoria la Belgrad a contelui Csáky, se întrevede importanța pe care de fapt o are acest eveniment.

Deputații unguri din Ardeal se grupează în partid politic

BUDAPEST 12. — Deputații unguri din Ardeal, vor constitui în curând în partid politic. La început, potrivit dorinței exprimate de contele Teleki Pál, deputații unguri din Ardeal s'au constituit într'un grup parlamentar independent. În timpul din urmă, diferite partide politice au început o intensă activitate de organizare în Ardeal. Acest fapt a determinat pe deputații unguri de aici să-și schimbe atitudinea și după multe discuții au văzut, că se impune transformarea grupului parlamentar, în partid politic ardelean.

În vederea înființării partidului, deputații unguri din Ardeal vor ține în cursul zilei o consfătuire și după informațiile ziarului „Nemzeti Ujság” vor hotărî înființarea partidului maghiar din Ardeal.

Noul comitet de conducere a Consumului funcționarilor

KOLOZSVAR-CLUJ 12. — Membrii Consumului funcționarilor și pensionarilor publici din localitate au ținut ieri o adunare generală la sediul Consumului din strada Mátyás. Cu această ocazie s'a hotărât transformarea Consumului în „Cooperativă funcționarilor și pensionarilor publici afiliată centralei „Hangya”.

Procedându-se la constituirea comitetului, au fost aleși în unanimitate dnii Olajos Domokos președinte, dr. Victor Pocol vicepreședinte, Koréh Sándor director executiv, Zsigmond Albert secretar contabil, Császár Ferenc casier și 9 membrii în direcțiune și 6 censori.

Știri din România

NOUL SECRETAR GENERAL AL SUBSECRETARIATULUI PRESEI

BUCUREȘTI, 12. (DNB). — Printr'un decret regal, d. Victor Medrea fost director de presă, a fost numit în funcțiunea de secretar general al subsecretariatului de presă și de propagandă. În atribuția noului secretar general aparțin toate chestiunile cari privesc agenția telegrafică „Rador”, cenzura, ziarurile din provincie și serviciul presei. (MTI.)

MEDICII EVREI POT CONSULTA NUMAI PÂNĂ LA 31 DECEMBRIE 1940

BUCUREȘTI 12. (MTI.) — În conformitate cu legea, care limitează activitatea medicilor evrei, termenul până când medicii evrei pot consulta bolnavi creștini, expiră la 31 Decembrie 1940. În urma acestei dispoziții numeroase comune creștine rămân fără medici.

POSTURILE DE RADIO STREINE NU POT FI ASCULTATE ÎN LOCALURI PUBLICE

BUCUREȘTI, 12. (MTI.) — Autoritățile au dat o ordonanță prin care se interzice ascultarea posturilor de radio din străinătate în localurile publice. Contravenienții vor pierde autorizația de radio.

DEPOZITUL DE CHEREȘTEA „LOMAȘ” DIN MORENI MISTUIT DE INCENDIU

BUCUREȘTI 12. (MTI.) — Miercuri după masă a izbucnit un puternic incendiu la fabrica chereștea din Moreni, a societății „Lomaș”. Incendiul a izbucnit din cauza unui defect de coș într'o clădire de depozit. O locuință cu 6 camere a ars până la temelii. Flăcările focului au mistuit o mare cantitate de lemne și material de parchet. Pagubele au fost evaluate la peste 5 milioane lei.